

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА

М.В. Євтушенко

ПРОГРАМА і РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВознавство

для студентів 1 курсу денної та 4 курсу заочної форм навчання напряму
підготовки 6.050702 (0922) «Електромеханіка»

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» для студентів 1 курсу денної та 4 курсу заочної форм навчання напряму підготовки 6.050702 (0922) «Електромеханіка»/ Харк. нац. акад. міськ. госп-ва: уклад.: М.В. Євтушенко. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 23 с.

Укладач: М.В. Євтушенко

Рецензент: канд. юрид. наук О.І. Міхно

Рекомендовано кафедрою правового забезпечення господарської діяльності, протокол № 4 від 22 грудня 2009р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
1.1. Мета, предмет і місце дисципліни	6
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	8
1.4. Рекомендована основна навчальна література	8
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни	9
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
2.1. Кваліфікаційні вимоги до студентів при вивченні дисципліни. . .	10
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни	11
2.3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	13
2.4. План лекцій.	13
2.5. Плани практичних занять	15
2.6. Індивідуальні завдання	17
2.7. Самостійна робота студентів	17
2.8. Система поточного і підсумкового контролю знань студентів. . .	19
2.9. Рекомендована література	20
2.9.1. Основна література	20
2.9.2. Додаткова література	20

ВСТУП

Ті зміни, які відбуваються в соціально-економічній сфері останнім часом, безпосередньо стосуються кожного громадянина нашої країни, і тому потребують підготовки високваліфікованих фахівців.

В умовах демократизації українського суспільства особливо важливого значення набувають формування, розвиток і закріплення нового мислення, виховання загальної правової культури, високої професійності при вирішенні різноманітних завдань, вироблення почуття відповідальності, справедливості, поваги до закону. Належне засвоєння основних принципів права, правильне його тлумачення і застосування на практиці – все це становить основу майбутньої професійної діяльності.

Мета дисципліни «Правознавство» є формування цілісної системи знань та навичок з українського правознавства, сформованого на базі сучасних досягнень юридичної науки, надання знань щодо питань громадянства, загальної теорії суспільства та держави, держави та права, з природної сутності держави й права, їх форм, з питань співвіднесення цивільного суспільства і держави, основних прав і свобод людей й громадян України, безпосередньої та представницької демократії, й форм державного і територіального устрою України, системи органів держави, місцевого самоуправління, а також засвоєння правових основ таких галузей законодавства як: цивільного, трудового, шлюбно-сімейного законодавства та інших галузевих юридичних наук.

Мета вивчення дисципліни «Правознавство» забезпечити підготовку студентів до різних форм аудиторних занять і самостійної роботи з вивчення програми навчального курсу. З метою конкретизації конкретних положень передбачається вирішення практичних завдань з окремих тем на практичних заняттях для закріплення одержаних знань.

В процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять, вирішують практичні завдання щодо основних понять правознавства, оцінки законодавчих альтернатив, обґрунтуванню різних стратегій підприємства. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу курсу є самостійна робота студентів зі спеціальною літературою, нормативними актами з питань законодавчого регулювання економіки.

Програма з навчальної дисципліни «Правознавство» розроблена на основі:

- СВО ХНАМГ Освітньо-кваліфікаційна характеристика рівня підготовки бакалавра «Електромеханіка» від 15.12.2005р.
- Освітньо-професійна програма рівня підготовки бакалавра за напрямом «Електромеханіка» від 15.12. 2005р.
- Навчальний план рівня підготовки бакалавра за напрямом 0922 «Електромеханіка» спеціальностей 6.092200 «Електричні системи і комплекси

транспортних засобів», «Електричний транспорт», «Електромеханічні системи автоматизації та електропривод», 2005р.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Правознавство» розроблена для студентів напряму підготовки бакалавра 0922 «Електромеханіка».

1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни

Мета вивчення: формування світогляду правової держави у суспільному житті, та вмінь користуватися нормативними актами (згідно ОПП ГСВО МОНУ).

Завдання вивчення: вивчення проблем становлення правотворення в Україні, формування світогляду правової держави у суспільному житті, правовій системі і законодавстві, юридичне забезпечення професійної діяльності, вміння користуватися нормативними актами (згідно ОПП ГСВО МОНУ).

Предмет дисципліни: правові відносини у суспільстві.

Таблиця 1. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Вихідна	Охорона праці, БЖД

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. ПРАВОЗНАВСТВО

(2/72)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. Основи теорії держави і права, Конституційного адміністративного, кримінального права України

1. Становлення правотворення в Україні
2. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання
3. Адміністративні правовідносини
4. Поняття та ознаки злочину. Види кримінальних покарань

ЗМ. 1.2. Основи цивільного, господарського, сімейного, екологічного права України

1. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права
2. Правові основи діяльності підприємства
3. Законодавче регулювання підприємницької діяльності та власності в Україні
4. Основи сімейного права
5. Основи екологічного права

ЗМ.1.3. *Основи трудового права*

1. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства на підприємствах комунальної власності
2. Державне соціальне страхування
3. Розгляд трудових суперечок
4. Правове регулювання зайнятості населення

1.2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи Денна форма навчання

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього кредит /годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Заліки (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КП/КР	РГР		
Електричні системи і комплекси транспортних засобів	2,0/72	2	32	16	16	-	40	-	-	-	-	2
Електричний транспорт	2,0/72	2	32	16	16	-	40	-	-	-	-	2
Електромеханічні системи автоматизації та електропривод	2,0/72	2	32	16	16	-	40	-	-	-	-	2

Заочна форма навчання

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього кредит /годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Заліки (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КП/КР	РГР		
Електричні системи і комплекси транспортних засобів	2,0/72	8	8	4	4	-	64	10	-	-	-	8
Електричний транспорт	2,0/72	8	8	4	4	-	64	10	-	-	-	8
Електромеханічні системи автоматизації та електропривод	2,0/72	8	8	4	16	-	64	10	-	-	-	8

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Освітньо-кваліфікаційні вимоги до вивчення дисципліни
«Правознавство» наведені в табл. 4

Таблиця 4 - освітньо-кваліфікаційні вимоги до вивчення дисципліни

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна)
Використовувати знання з правознавства в управлінні діяльністю підприємства з урахуванням стратегії його розвитку в умовах ринкового господарювання, приймати оптимальні рішення	Виробнича	Управлінська

1.4. Рекомендована основна навчальна література з дисципліни

1. Рогожин Й.А. Історія держави і права України: Підручник. - Х.: Основа, 1996.
2. Копиленко О.Л., Копиленко М.Л. Держава і право України: Підручник - К.: Либідь, 1997.
3. Кубах А.І. Конспект лекцій з дисципліни "Правознавство".- Х.: ХНАМГ, 2006.
4. Ківалов С. Основи правознавства України : Підручник. - Х.: Одісей, 2002.
5. Копиленко О.Л., Копиленко М.Л. Держава і право України.- К.: Либідь, 1997.
6. Кульчицький В.С. Історія держави і права України.- Львів: Світ, 1996.
7. Лашенко Р.М. Лекції по історії українського права.- К.: Україна, 1998.
8. Основи держави і права / Колодій А.М.- К.: Либідь, 1997.
9. Основи конституційного права України/ Копейчиков В.В.- К.: Юрінком, 1997.
10. Пахомов И. Основы государства и права Украины . - Х.: ООО"Одисей", 2001.
11. Поникаров В.Д., Ялдин И.В. Правоведение.- Х.: Издат.дом "ИНЖЕК", 2003.
12. Понікаров В.Д. Правознавство .- Х.: ВД "ИНЖЕК", 2004.
13. Копейчиков В. К. Правоведение: Підручник.: Юрінком Інтер, 2002.
14. Копейчиков В.В. Правознавство .- К.: Юрінком, 2003.
15. Кравчук М. Правознавство.- Тернопіль: Карт-бланш, 2003.
16. Настюк М. Правознавство . Львів: Світ, 1995.
17. Правознавство/ Пилипенко П.: Навч. пос.- Львів: Новий світ-2000, 2006.
18. Настюк М. Основы правоведения Украины: Уч. Пос. Х.:Одиссей , 2004.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

Мета та завдання вивчення дисципліни.

Мета вивчення: формування світогляду правової держави у суспільному житті, та вмінь користуватися нормативними актами (згідно ОПП ГСВО МОНУ).

Завдання вивчення: вивчення проблем становлення правотворення в Україні, формування світогляду правової держави у суспільному житті, правовій системі і законодавстві, юридичне забезпечення професійної діяльності, вміння користуватися нормативними актами (згідно ОПП ГСВО МОНУ).

Предмет дисципліни: правові відносини у суспільстві.

Цель изучения: формирование мировоззрения правового государства в общественной жизни и умений пользоваться нормативными актами.

Задача изучения: изучение проблем становления правотворчества на Украине, формирование мировоззрения правового государства в общественной жизни, правовой системе и законодательстве, юридическое обеспечение профессиональной деятельности, умение пользоваться нормативными актами.

Предмет дисциплины: правовые отношения в обществе.

Annotation of the program of educational discipline "Jurisprudence"

The purpose of studying: formation of outlook of a lawful state in a public life and skills to use statutory acts.

Problem of studying: studying of problems of becoming правотворчества in Ukraine, formation of outlook of a lawful state in a public life, legal system and the legislation, legal maintenance of professional work, skill to use statutory acts.

Subject of discipline: legal relations in a society.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура робочої програми навчальної дисципліни «Правознавство» наведена в табл. 5.

Таблиця 5 – Структура навчальної дисципліни

Характеристика дисципліни підготовки магістра	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідних до ЄCTS – 2,0/72 У тому числі: модулів – 1; змістових модулів – 3; самостійна робота – 40/64 годин;	Напрямок підготовки 6.050702 «Електромеханіка» Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Рік підготовки 1; Семестр: 2.
Кількість годин усього 72 години; за змістовими модулями Зм. 1.1. 14 годин; Зм. 1.2. 28 годин; Зм. 1.3. 30 годин.		Лекції: кількість годин – 16 (денне навчання); 4 (заочне навчання) Практичні заняття 16 (денне навчання); 4 (заочне навчання) Самостійна робота кількість годин – 42 (денне навчання) / 64 (заочне навчання)
Кількість тижнів викладання дисципліни: 18; Кількість годин на тиждень 2		Вид контролю - залік

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних занять. Особливе значення в процесі вивчення курсу і закріплення знань відіграє самостійна робота студентів у вивченні нормативних документів, Конвенцій, основної та додаткової літератури. Зазначені види занять розроблені у відповідності до положень Болонської декларації.

2.1. Кваліфікаційні вимоги до студентів при вивченні дисципліни

Дана дисципліна передуює вивченню дисциплін професійного блоку.

В результаті вивчення дисципліни студенту необхідно:

Знати:

- основи української правової системи та законодавства, організації та функціонування судових та правоохоронних органів, правові та морально-етичні норми у сфері професійної діяльності;
- права та свободи людини та громадянина, вміти їх реалізовувати у різних сферах життєдіяльності.
-

Вміти:

- Використовувати й укладати нормативні та правові документи стосовно майбутньої діяльності, вживати необхідних заходів до відновлення порушених прав.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни «Правознавство» студент має ознайомитись з програмою дисципліни, її структурою, змістом і обсягом кожного змістового модуля, формами і методами навчання, з усіма видами і методами контролю, знань, методикою їх оцінювання.

Тематичний план дисципліни «Правознавство» складається із трьох змістових модулів, які логічно пов'язані між собою.

Навчальний процес здійснюється в такій формі: лекцій, самостійної роботи студента, контрольних заходів.

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни «Правознавство» наведена в табл. 6.

**6 - Структура залікового кредиту навчальної дисципліни
Правознавство (денна форма навчання)**

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4
Модуль 1. Правознавство			
<i>ЗМ 1.1. Основи теорії держави і права, Конституційного, адміністративного, кримінального права України</i>			
Тема 1. Становлення правотворення в Україні	0,5	0,5	3
Тема 2. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання	0,5	0,5	3
Тема 3. Адміністративні правовідносини	0,5	0,5	3
Тема 4. Поняття та ознаки злочину. Види кримінальних покарань	0,5	0,5	1
<i>З.М. 1.2. Основи цивільного, господарського, сімейного, екологічного права України</i>			
Тема 1. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права	2	2	3
Тема 2. Правові основи діяльності підприємства	2	2	3
Тема 3. Законодавче регулювання підприємницької діяльності та власності в Україні	2	2	3
Тема 4. Основи сімейного права	0,5	0,5	3

Продовження табл.

1	2	3	4
Тема 5. Основи екологічного права	0,5	0,5	3
ЗМ 1.3. Основи трудового права України			
Тема 1. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю на підприємствах комунальної власності	2	2	4
Тема 2. Державне соціальне страхування	2	2	4
Тема 3. Розгляд трудових сперечок	2	2	4
Тема 4. Правове регулювання зайнятості населення	1	1	3
Усього годин	16	16	40

**Таблиця 7 - Структура залікового кредиту навчальної дисципліни
Правознавство (заочна форма навчання)**

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4
Модуль 1. Правознавство			
ЗМ 1.1. Основи теорії держави і права, Конституційного, адміністративного, кримінального права України			
Тема 1. Становлення правотворення в Україні	0,4	0,4	5
Тема 2. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання	0,4	0,4	5
Тема 3. Адміністративні правовідносини	0,4	0,4	4
Тема 4. Поняття та ознаки злочину. Види кримінальних покарань	0,4	0,4	4
ЗМ 1.2. Основи цивільного, господарського, сімейного, екологічного права України			
Тема 1. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права	0,4	0,4	4
Тема 2. Правові основи діяльності підприємства	0,4	0,4	4
Тема 3. Законодавче регулювання підприємницької діяльності та власності в Україні	0,4	0,4	4
Тема 4. Основи сімейного права	-	-	4
Тема 5. Основи екологічного права	-	-	4
ЗМ 1.3. Основи трудового права України			
Тема 1. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю на підприємствах комунальної власності	0,4	0,4	4
Тема 2. Державне соціальне страхування	0,4	0,4	4

Продовження табл.

1	2	3	4
Тема 3. Розгляд трудових сперечок	0,4	0,4	4
Тема 4. Правове регулювання зайнятості населення	-	-	4
Контрольна робота	-	-	10
Усього годин	4	4	64

2.3. Зміст навчальної дисципліни за змістовими модулями

Модуль 1. Правознавство

ЗМ. 1.1. *Основи теорії держави і права, Конституційного, адміністративного, кримінального права України.* Становлення правотворення в Україні. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання. Адміністративні правовідносини. Поняття та ознаки злочину. Види кримінальних покарань

ЗМ. 1.2. *Основи цивільного, господарського, сімейного, екологічного права України.* Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права. Правові основи діяльності підприємства. Законодавче регулювання підприємницької діяльності та власності в Україні. Основи сімейного права. Основи екологічного права.

ЗМ. 1.3. *Основи трудового права України.* Нагляд і контроль за дотриманням законодавства на підприємствах комунальної власності.

Державне соціальне страхування. Розгляд трудових суперечок. Правове регулювання зайнятості населення.

2.4. План лекцій

План проведення лекційних занять з навчальної дисципліни «Правознавство» наведено в табл.8.

Таблиця 8 - План проведення лекційних занять (денна та заочна форми навчання)

	Перелік питань	Кількість годин	література
1	2	3	4
ЗМ. 1.1. <i>Основи теорії держави і права, Конституційного, адміністративного, кримінального права України</i>			
Тема 1. Становлення правотворення в Україні.	Вивчення теорії держави і права, природна сутність держави і права, їх форми, питання співвідношення цивільного суспільства і держави. Поняття законності і правопорядку, гарантії їх дотримання	0,5/0,4	Основна [1-18] Додаткова [1,5-9]

Продовження табл.

1	2	3	4
Тема 2. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання	Основні права свобод людей й громадян України	0,5/0,4	Основна [1-18] Додаткова [1,5-9]
Тема 3. Адміністративні правовідносини	Адміністративне право. Загальна характеристика адміністративного права України.	0,5/0,4	Основна [1-18]
Тема 4. Поняття та ознаки злочину. Види кримінальних покарань	Кримінальне право. Загальна характеристика кримінального права України. Кримінальний кодекс України.	0,5/0,4	Основна [1-18]
ЗМ. 1.2. Основи цивільного, господарського, сімейного, екологічного права України			
Тема 1. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права	Поняття фізичної особи. Правоздатність та дієздатність фізичної особи. Поняття та ознаки юридичної особи. Порядок виникнення та ознаки юридичної особи.	2/0,4	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]
Тема 2. Правові основи діяльності підприємства	Державна реєстрація та ліквідація юридичної особи.	2/0,4	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]
Тема 3. Законодавче регулювання підприємницької діяльності та власності в Україні	Поняття підприємницької діяльності. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності. Форми та види власності в Україні.	2/0,4	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12]
Тема 4. Основи сімейного права	Предмет і система сімейного права. Права та обов'язки подружжя	0,5/-	Основна [1-18]
Тема 5. Основи екологічного права	Загальна характеристика правового регулювання охорони навколишнього природного середовища	0,5/-	Основна [1-18]
ЗМ. 1.3. Основи трудового права України			
Тема 1. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства на підприємствах комунальної власності	Охорона праці та нагляд за виконанням положень про охорону праці. Державний нагляд за дотриманням законодавства про охорону праці.	2/0,4	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12-22]
Тема 2. Державне соціальне страхування	Основні положення про державне соціальне страхування	2/0,4	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12-22]

Продовження табл.

1	2	3	4
Тема 3. Розгляд трудових суперечок	Органи, що вирішують трудові суперечки.	2/0,4	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12-22]
Тема 4. Правове регулювання зайнятості населення	Зайнятість населення. Правове регулювання зайнятості населення	1/-	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12-22]

2.5. План практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, спрямована на формування системи практичних знань з проблем становлення, розвитку і сучасного правової науки на Україні.

В процесі проведення практичного заняття студенти розглядають як теоретичні питання, так і вирішують ситуативні задачі різного рівня складності, виробничі ситуації.

План проведення лекційних занять з навчальної дисципліни «Правознавство» наведено в табл.9.

Табл. 9 - План проведення практичних занять

Назва теми	Перелік питань	Кількість годин	література
1	2	3	4
Змістовий Модуль 1.1. Основи теорії держави і права, Конституційного, адміністративного, кримінального права України			
Тема 1. Становлення правотворення в Україні.	Вивчення теорії держави і права, природна сутність держави і права, їх форми , питання співвідношення цивільного суспільства і держави. Поняття законності і правопорядку, гарантії їх дотримання	0,5	Основна [1-18] Додаткова [1,5-9]
Тема 2. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання	Основні права свобод людей й громадян України	0,5	Основна [1-18] Додаткова [1,5-9]
Тема 3. Адміністративні правовідносини	Адміністративне право. Загальна характеристика адміністративного права України. Відносини, що регулюються адміністративним правом.	0,5	Основна [1-18]

Продовження табл.

1	2	3	4
Тема 4. Поняття та ознаки злочину. Види кримінальних покарань	Кримінальне право. Загальна характеристика кримінального права України. Кримінальний кодекс України.	0,5	Основна [1-18]
Змістовий Модуль 1.2. Основи цивільного, господарського, сімейного, екологічного права України			
Тема 1. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права	Поняття фізичної особи. Правоздатність та дієздатність фізичної особи. Поняття та ознаки юридичної особи. Порядок виникнення та ознаки юридичної особи.	2	Основна [1-18] Додаткова [1,2,3,]
Тема 2. Правові основи діяльності підприємства	Державна реєстрація та ліквідація юридичної особи.	2	Основна [1-18] Додаткова [1,2,3,5-9]
Тема 3. Законодавче регулювання підприємницької діяльності та власності в Україні	Поняття підприємницької діяльності. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності. Форми та види власності в Україні.	2	Основна [1-18] Додаткова [1,2,3]
Тема 4. Основи сімейного права	Предмет і система сімейного права. Права та обов'язки подружжя	2	Основна [1-18]
Тема 5. Основи екологічного права	Загальна характеристика правового регулювання охорони навколишнього природного середовища	1	Основна [1-18]
Змістовий Модуль 1.3. Основи трудового права України			
Тема 1. Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю на підприємствах комунальної власності	Охорона праці та нагляд за виконанням положень про охорону праці. Державний нагляд за дотриманням законодавства про охорону праці.	2	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12-22]
Тема 2. Державне соціальне страхування	Основні положення про державне соціальне страхування.	2/	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12-22]
Тема 3. Розгляд трудових споречок	Органи, що вирішують трудові суперечки.	2	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12,17-22]
Тема 4. Правове регулювання зайнятості населення	Занятість населення. Правове регулювання зайнятості населення	1	Основна [1-18] Додаткова [1,4,12-22]

2.6. Індивідуальні завдання

Контрольна робота (заочна форма навчання) 10 годин

Тема 1. Основи теорії держави і права, Конституційного, адміністративного, кримінального права України. Вирішення практичної задачі. 4 години.

Тема 2. Основи цивільного, господарського, сімейного, екологічного права України. Вирішення практичної задачі. 3 години.

Тема 3. Основи трудового права України. Вирішення практичної задачі. 3 години.

2.7. Самостійна робота студентів

Самостійна робота розрахована на доповнення тих знань, які були отримані на лекції, роботу зі спеціальною літературою, орієнтування студентів на детальне вивчення тих положень національного законодавства України, які вони будуть використовувати у практичній діяльності.

До форм самостійної навчальної роботи студентів занять з дисципліни «Правознавство» можна віднести:

1. Підготовка до практичних занять;
2. Підготовка до проміжного й підсумкового контролю знань;
3. Перевірка кожного студента якості індивідуальних знань за запитаннями для самостійної роботи.

Перелік питань для самостійної роботи студентів наведений в табл. 10.

Таблиця 10 - Перелік питань для самостійної роботи студентів денна форма навчання

Форми самостійної роботи (за змістовними модулями)	Години	Форма звіту
1	2	3
ЗМ 1.1. Основи теорії держави і права, Конституційного, адміністративного, кримінального права України	10	
1. Огляд основної та додаткової літератури	2	Конспект
2. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	2	Відповіді у зошиті
3. Підготовка реферату	2	Текст і презентація реферату
4. Підготовка до поточного тестування	2	Відповіді у зошиті
5 Самостійний розгляд питань теми	2	Конспект
ЗМ 1.2. Основи цивільного, господарського, сімейного, екологічного права України	15	
1. Огляд основної та додаткової літератури	3	Конспект
2. Підготовка реферату	3	Текст і презентація реферату
3. Самостійний розгляд питань тем	3	Конспект

Продовження табл.

1	2	3
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	3	Відповіді у зошиті
5. Підготовка до поточного тестування	3	Відповіді у зошиті
ЗМ 1.3. Основи трудового права України	15	
1. Огляд основної та додаткової літератури	3	Конспект
2. Самостійний розгляд питань теми	3	Конспект
3. Підготовка реферату	3	Текст і презентація реферату
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	3	Відповіді у зошиті
5. Підготовка до поточного тестування	3	Відповіді у зошиті для практичних завдань
РАЗОМ	40	

Таблиця 11 - Перелік питань для самостійної роботи студентів заочна форма навчання

Форми самостійної роботи (за змістовними модулями)	Години	Форма звіту
ЗМ 1.1. Основи теорії держави і права, Конституційного, адміністративного, кримінального права України	4	
1. Огляд основної та додаткової літератури	1	Конспект
2. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	1	Відповіді у зошиті
3. Підготовка реферату	-	Текст і презентація реферату
4. Підготовка до поточного тестування	1	Відповіді у зошиті
5. Самостійний розгляд питань тем	1	Конспект
ЗМ 1.2. Основи цивільного, господарського, сімейного, екологічного права України	30	
1. Огляд основної та додаткової літератури	6	Конспект
2. Підготовка реферату	6	Текст і презентація реферату
3. Самостійний розгляд питань тем	6	Конспект
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	6	Відповіді у зошиті
5. Підготовка до поточного тестування	6	Відповіді у зошиті
ЗМ 1.3. Основи трудового права України	20	
1. Огляд основної та додаткової літератури	4	Конспект
2. Самостійний розгляд питань теми	4	Конспект
3. Підготовка реферату	4	Текст і презентація реферату
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	4	Відповіді у зошиті
5. Підготовка до поточного тестування	4	Відповіді у зошиті для практичних завдань
Контрольна робота	10	
РАЗОМ	64	

2.8. Система поточного і підсумкового контролю знань студентів

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає виставлення балів за всіма формами проведення занять.

Перевірка й оцінювання знань студентів може проводитись у наступних формах:

1. складання проміжного контролю знань за змістовими модулями (тестування);
2. складання заліку.

Структуру засобів контролю з дисципліни «Правознавство» наведена в табл. 8.

**Таблиця 12 – Структура засобів контролю з навчальної дисципліни
денна форма навчання**

Види і засоби контролю (тестування, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
Змістовий Модуль 1.1. Тестування	20
Змістовий Модуль 1.2. Тестування	20
Змістовий Модуль 1.3. Тестування	20
Підсумковий контроль з Модулем 1	
Письмовий залік	40
Усього за Модулем 1	100

Поточне оцінювання знань студентів може здійснюватися під час лекційних або практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовки студента до складання заліку. Об'єктами поточного контролю виступають: проміжний контроль знань за змістовими модулями, залік.

Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення ступню знань студентів лекційного змістового модуля і проводиться у вигляді тестування. У відповідності до програми навчальної дисципліни тестування проводиться на останній лекції з кожного змістового модуля. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовують наступні критерії оцінювання (табл.13).

Заочна форма навчання

Види і засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
Змістовий Модуль 1.1. Тестування	10
Змістовий Модуль 1.2. Тестування	10
Змістовий Модуль 1.3. Тестування	10
Індивідуальні завдання (контрольна робота)	10
Підсумковий контроль з Модулем 1	
Письмовий залік	40
Усього за Модулем 1	100%

2.9. Рекомендована основна література з дисципліни

2.9.1. Основна література

1. Рогожин Й.А. Історія держави і права України: Підручник. - Х.: Основа, 1996.
2. Копиленко О.Л., Копиленко М.Л. Держава і право України: Підручник - К.: Либідь, 1997.
3. Кубах А.І. Конспект лекцій з дисципліни "Правознавство".- Х.: ХНАМГ, 2006.
4. Ківалов С. Основи правознавства України : Підручник. - Х.: Одисей, 2002.
5. Копиленко О.Л., Копиленко М.Л. Держава і право України.- К.: Либідь, 1997.
6. Кульчицький В. С. Історія держави і права України.- Львів: Світ, 1996.
7. Лашенко Р.М. Лекції по історії українського права.- К.: Україна, 1998.
8. Основи держави і права / Колодій А.М.- К.: Либідь, 1997.
9. Основи конституційного права України/ Копейчиков В.В.- К.: Юрінком, 1997.
10. Пахомов И. Основы государства и права Украины . - Х.: ООО"Одисей", 2001.
11. Поникаров В.Д., Ялдин И.В. Правоведение.- Х.: Издат.дом "ИНЖЕК", 2003.
12. Понікаров В.Д. Правознавство .- Х.: ВД "ИНЖЕК", 2004.
13. Копейчиков В. К. Правоведение: Підручник.: Юрінком Інтер, 2002.
14. Копейчиков В.В. Правознавство .- К.: Юрінком, 2003.
15. Кравчук М. Правознавство.- Тернопіль: Карт-бланш, 2003.
16. Настюк М. Правознавство . Львів: Світ, 1995.
17. Правознавство/ Пилипенко П.:Навч.пос.- Львів: Новий світ-2000,2006.
18. Настюк М. Основы правоведения Украины: Уч. Пос. Х.:Одиссей , 2004.

2.9.2. Додаткова література

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. - 1996.-№ 30.-Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України// Відомості Верховної Ради України. - 2003.- №№40-44, Ст. 356.
3. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2003.- № 18, 19-20, 21-22.-С. 144.
4. Кодекс законів про працю// Відомості Верховної Ради. України - 1971.-№ 50.-Ст. 375.
5. Закон України «Про громадянство України»// Відомості Верховної Ради України. - 2001.-№ 13.-Ст. 65.

6. Закон України «Про вибори Президента України»//Відомості Верховної Ради України. - 1999.-№ 14.-Ст. 81.
7. Закон України «Про правовий статус іноземців» від 4 лютого 1994 р.// Відомості Верховної Ради // Відомості Верховної Ради України.-1994.-N 23.- Ст.161.
8. Закон України «Про вибори народних депутатів» від 25.03.2004 р. //Відомості Верховної Ради України.-2004.-N 27-28.-Ст.366.
9. Закон України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» від 06.04.2004р.// Відомості Верховної Ради України.- 2004.- N 30-31.-Ст.382.
10. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 15.05.2003р// Відомості Верховної Ради України .-2003.- N 31-32.- Ст.263.
11. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності від 01.06.2000 р. //Відомості Верховної Ради України.-2000.-N 36.-Ст.299.
12. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15.09.1999р. //Відомості Верховної Ради України.-1999.-N 45.-Ст.397.
13. Закон України «Про зайнятість населення» від 01.03.1991 р.// Відомості Верховної Ради України.-1991.-N 14.-Ст.170
14. Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996 р.// Відомості Верховної Ради України.-1997.-N 2.-Ст. 4.
15. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р.// Відомості Верховної Ради України .- 1995.- N 17.-Ст.121.
16. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р.// Відомості Верховної Ради України.-1992.- N 49.- Ст.668.
17. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» від 03.03.1998 р. //Відомості Верховної Ради України.-1998.-N 34.-Ст.227.
18. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003р.// Відомості Верховної Ради України.-2003.-N 49-51.-Ст.376.

19. Закон України «Про колективні договори та угоди» від 01.07.1993р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993.- № 36.- Ст. 361.
20. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» // Відомості Верховної Ради України України. – 1999.- №45.-Ст.379.
21. Закон України «Про організації роботодавців» від 24 травня 2001року //Відомості Верховної Ради України України.-2001.-№32.-Ст.171.
22. Про трудові книжки працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 квітня 1993р. №301 Законодавство України про працю :Збірник нормативно-правових актів. – Х.:Одисей, 2004.- 848с.

Навчальне видання

Євтушенко Марина Вікторівна

Програма і робоча програма навчальної дисципліни **«Правознавство»**
для студентів 1 курсу денної та 4 курсу заочної форм навчання напряму
підготовки 6.050702 (0922) «Електромеханіка»

Редактор *М.З. Аляб'єв*

План 2010, поз. 202 Р

Підп. до друку 25.02.2010 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60х84 1/16

Ум. друк. арк. 1,3

Зам. № 6059

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001